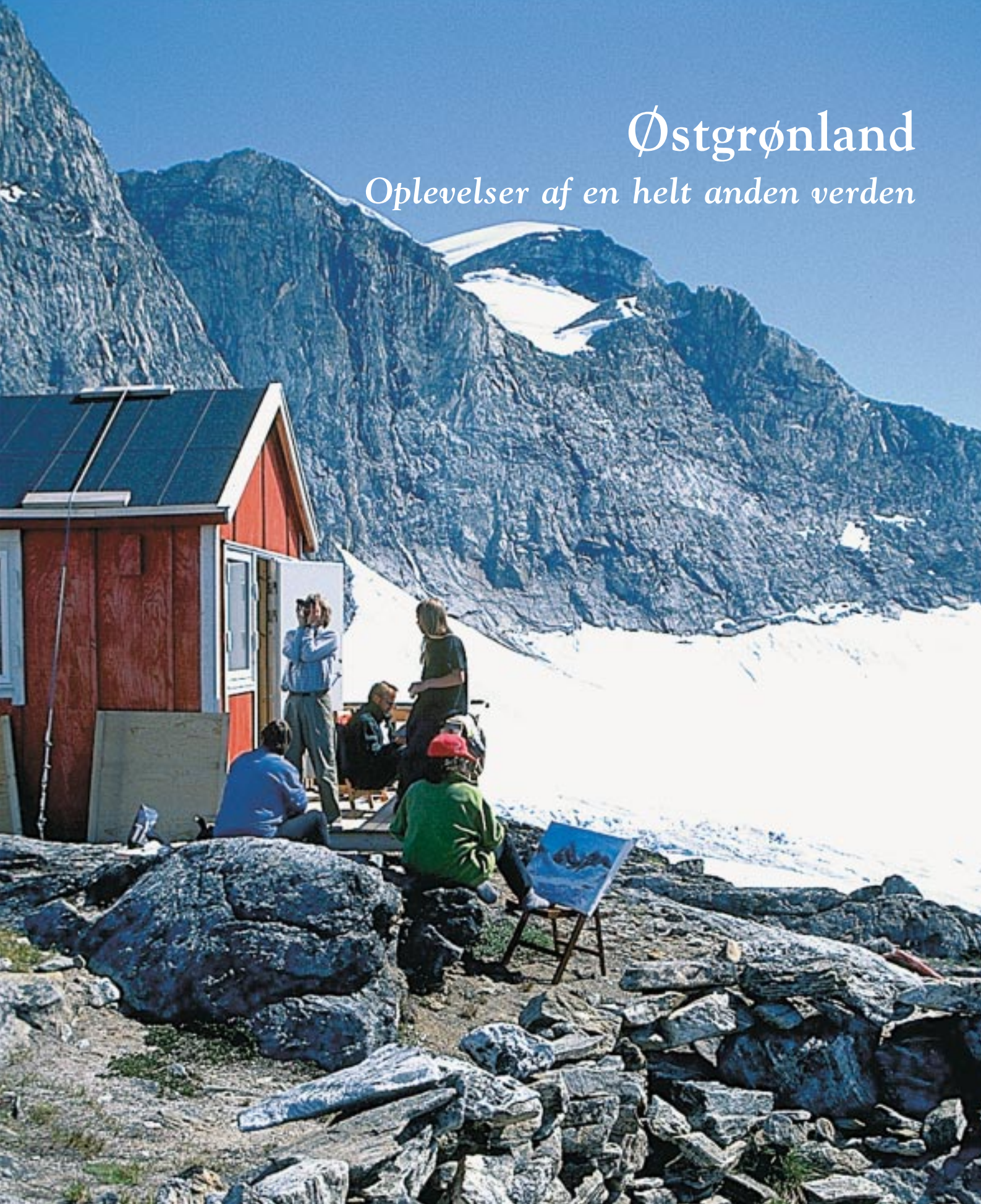

Østgrønland

Oplevelser af en helt anden verden

Er der ånder i Østgrønland...?

Østgrønland og østgrønlandsk kultur

Vestgrønlønderne ynder at kalde Østgrønland for 'Tunu', hvilket betyder bagsiden. Men der er i virkeligheden ikke meget bagside over området. For rejsende fra Island og Europa er det vel nærmest at betragte som forsiden.

Er man først i Østgrønland kan man ikke undgå at blive forundret over landsdelens egenartede skønhed: Naturen, befolkningen, byerne og bygderne giver til sammen et helhedsbillede af en kultur, som er mere oprindelig og traditionel end noget andet sted i Grønland.

Samtidig er Østgrønland et moderne samfund med snart sagt alle de faciliteter, man finder i andre dele af verden.

Ja... men de er skåret i ben og træ

Befolkningen i Østgrønland lever stadig i høj grad af, i, og med naturen – havet, isen, fjeldene og fangstdyrene er for de fleste altafgørende. Det er kun lidt over 100 år siden, den første europæer kom til østkystens beboede egne, og den traditionelle eskimoiske kultur spiller derfor stadig en vigtig rolle i dagligdagen. Igennem myter og sagn er den åndelige del af den østgrønlandske kultur blevet overleveret igennem århundreder. Ifølge den oprindelige tro, var naturen befolket af mægtige og til tider grusomme væsner, som kun kunne holdes på afstand ved at følge de regler og tabuer, som forfædrene havde givet. Selvom kristendommen har holdt sit indtog på den grønlandske østkyst, afspejles den oprindelige tro stadig i den kunst og husflid, som de lokale kunstnere udfører, ligesom den traditionelle trommedans stadig opføres ved særlige lejligheder.

En tupilak var oprindeligt en figur sammensat af mange forskellige materialer fra naturen og rester af dyr, fugle og menneskeknogler. Tupilakken symboliserede en ond ånd, der skulle kaste ulykke over modtageren. I dag er tupilakker udskårne figurer i ben, træ, tand og sten, der illustrerer fordums magi. De er meget eftertragtede souvenirs.

Østgrønland spreder sig over 1.451.000 km². Fordelt på to byer og ni bygder bor der under 3.500 mennesker i området, der er større end Storbritannien, Tyskland, Frankrig og Italien tilsammen. Hver eneste østgrønlander kan derfor boltre sig på et område, der er tre gange større end Liechtenstein.

Tasiilaq

Med ca. 1.700 mennesker er Tasiilaq den største by på østkysten. Byen ligger smukt i en beskyttende fjord med høje fjelde på alle sider. Tasiilaq

deles i to af en elv, der løber gennem blomsterdalen bag byen. Denne dal har en enestående arktisk flora og er et ideelt sted for vandreture af kortere eller længere varighed. På byens højeste punkt står en varde, der markerer Tasiilaqs 50 års jubilæum i 1944. Herfra er der en fantastisk udsigt over hele byen og det omkringliggende landskab.

Som alle grønlandske byer er Tasiilaq karakteriseret af små træhuse i alverdens farver. Ofte bor flere generationer under samme tag med familiens slædehunde lænket udenfor. Men også flere større bygninger springer i øjnene – deriblandt det gule sygehus, det moderne rådhus og Grønlands Filатели, som med sin centrale placering og sine mange arbejdspladser er blevet en vigtig del af livet i Tasiilaq.

Byens nye, femkantede kirke blev indviet i 1986. Den grønlandske kunstner Aka Høegh har udsmykket vægge, lofter og alterparti, og kirkeskibet er som noget ganske særligt en konebåd.

Byens gamle kirke fra 1908 ligger højt hævet over havnen. Den er smukt restaureret og rummer nu byens lokalmuseum med en interessant samling genstande fra både nyere og ældre tid.

Der har været nogen forvirring om byens navn. Tasiilaq og Ammassalik (eller Angmagssalik med gammel grønlandsk retskrivning) er én og samme by. Det første navn er østgrønlandsk, det andet den vestgrønlandske version. Men byen Tasiilaq ligger på en ø, der både på øst- og vestgrønlandsk hedder Ammassalik. Tasiilaq betyder 'stedet, der næsten ligner en sø' og Ammassalik betyder 'stedet med ammassætter (en lille loddefisk)'.

Klimaet

Ammassalik-distriktet ligger lige ved polarcirklen. Sommeren er varm og solrig, og vinteren forholdsvis mild. Om foråret står solen højt på himlen, mens is og sne stadig ligger tykt, og man oplever netop den blanding af sommer og vinter, som gør Grønland og dets klima til en oplevelse ud over det sædvanlige. Hver årstid har sine særlige kendetegn, og hvad enten det er mildt og stille eller barskt og voldsomt, er naturen fascinerende og storslået.

Kulusuk

Kulusuk er den største af de fem bygder i Ammassalik Kommune. En halv time til fods fra Kulusuk ligger Østgrønlands internationale luft-

havn med forbindelse til Vestgrønland (Nuuk og Kangerlussuaq) og Island.

I de travle sommer måneder er der flere daglige ankomster og afgang af fly, og bygden summer af liv. Selv om Kulusuk hvert år besøges af flere tusinde turister, er bygden stadig bemærkelsesværdigt uberørt af fremmed indflydelse. Som i distriktets andre bygder møder man her den oprindelige grønlandske kultur på nærmeste hold. Fiskeri og serviceerhverv vinder frem, men fangst af sæl, hval og isbjørn er stadig en vigtig indtægtskilde for langt de fleste familier.

I Kulusuk finder man nogle af de dygtigste husflidskunstnere i Grønland, og især deres tupilakker, udskårne figurer, der symboliserer ånder, er af meget høj kvalitet.

Bygderne i Ammassalik Kommune huser godt halvdelen af kommunens befolkning. Et besøg i en grønlandsk bygd er en unik mulighed for at opleve et samfund,

hvor nyt og gammelt trives side om side. Selvom riffel og glasfiberjolle efterhånden er hvermandseje, bruges de traditionelle fangstredskaber som kajak, harpun og især hundeslæde stadig regelmæssigt. På denne måde har befolkningen i bygderne formået at tage moderne goder i brug uden at give køb på traditionelle kulturværdier.

Der har boet mennesker i Ammassalikområdet i mange hundrede år, og ifølge historiske kilder og sagn har man kendt til "Tunumiut", østgrønlanderne, længe før de første europæere kom til området på en ekspedition i 1884 - altså for blot lidt over 100 år siden.

Flora og fauna

Om sommeren er området omkring Kulusuk og Tasiilaq forbavsende frodigt. Arktiske planter, bær og blomster i alle regnbuens farver dukker op overalt og gør en vandretur til en meget flot oplevelse. Også dyrelivet er rigt og varieret. Isbjørne, narhvaler og hvaler gæster jævnligt distriktet. Sæler findes i tusindvis, og mange fuglearter er repræsenterede både sommer og vinter.

Ittoqqortoormiit

Ittoqqortoormiit er en af de yngste byer i Grønland og sammen med Qaanaaq/Thule i Nordvestgrønland den mest isolerede. Scoresby Sund er med sine sidefjorde verdens største fjordkompleks, ligesom selve fjorden er verdens længste. Kommunen er ca. fem en halv gang større end Danmark. Med 562 indbyggere er der altså plads at boltre sig på. Indbyggerne bor dog alle i Ittoqqortoormiit eller i byderne Itterajivit/Kap Hope eller Uunartoq/Kap Tobin. Fangst og lidt fiskeri (der besværliggøres af isen) er hovederhvervene for kommunens indbyggere. Byen blev anlagt af tilflyttere fra Ammassalik i 1925 på opfordring af den opdagelsesrejsende Ejnar Mikkelsen. Området var allerede dengang kendt for sin rige forekomster af de traditionelle fangst dyr sæler, hvalrosser og isbjørne.

Det er kun få turister, der finder vej til dette afsidesliggende område. Vinteren er lang, og isen ligger på fjorden i ni af årets måneder. Det er således det helt rette sted for individuelt rejsende at tage hen, hvis de ikke vil rende ind i naboen hjemmefra. Området byder på smukke ekspeditionslignende ture i kajak eller på hundeslæde, og det er også herfra, at der går ekspeditioner ind i den fredede Nationalpark i Nordøstgrønland. Denne naturpark er verdens største og folk, der ikke er fastboende i Ittoqqortoormiit eller i Qaanaaq skal søge om tilladelse til at rejse ind i området, der bl.a. har en over-dådig og mangeartet dyrebestand, hvor samtlige Grønlands dyrearter er repræsenterede.

Klima

Der er store forskelle i temperaturerne. I februar og marts kan temperaturen være minus 25° C eller lavere, mens temperaturer på plus 8-12° C er almindelige om sommeren. På grund af den tørre luft føles klimaet varmere, end termometret viser.

Adventure - De store oplevelsers centrum

Østgrønland byder på utrolige oplevelser for alle rejsende. Udfordringerne for adventure-rejsende er storslæde i Østgrønland. Områdets bjergtinder kan være sylspidse og det kan være svært bare at nå frem til base camp. I Østgrønland har flere lokalt baserede firmaer specialiseret sig i netop adventureturisme og kan løse opgaver for alt fra grupperejser til helt specielle ekspeditioner.

Udover de oplagte bjergbestigningsmuligheder er der også gode muligheder for havkajaksejls.

Desuden er der også rigtig gode muligheder for hundslædeture i Østgrønland. Faktisk kan man køre på hundslæde i Ittoqqortoormiit i ni af årets måneder.

De fleste "opdagelsesrejsende", der krydser Grønlands store indlandsis enten starter eller slutter i bygden Isortoq ved Tasiilaq. Østgrønland er derfor med sin alsidige, barske og jomfruelige natur på mange måder den nye verdens sidste frontier.

Påklædning

Lag-på-lag anbefales med det yderste lag vind- og vandtæt. Da havtemperaturen altid er lav, er det fornuftigt med handsker og hue til sejlturene. Vandtætte sko eller vandrestøvler med en kraftig profilsål anbefales hele året.

Sundhedsvæsen

Der findes velfungerende hospitaler og tandlægeklinikker i byerne og i bygderne sygeplejestationer. Sygehjælp i akutte sygdoms- og ulykkestilfælde ydes som hovedregel gratis. Det tilrådes, at man selv

medbringer medicin eller øvrige medikamenter til regelmæssig brug, da specielle produkter ikke altid kan fremskaffes.

Valuta

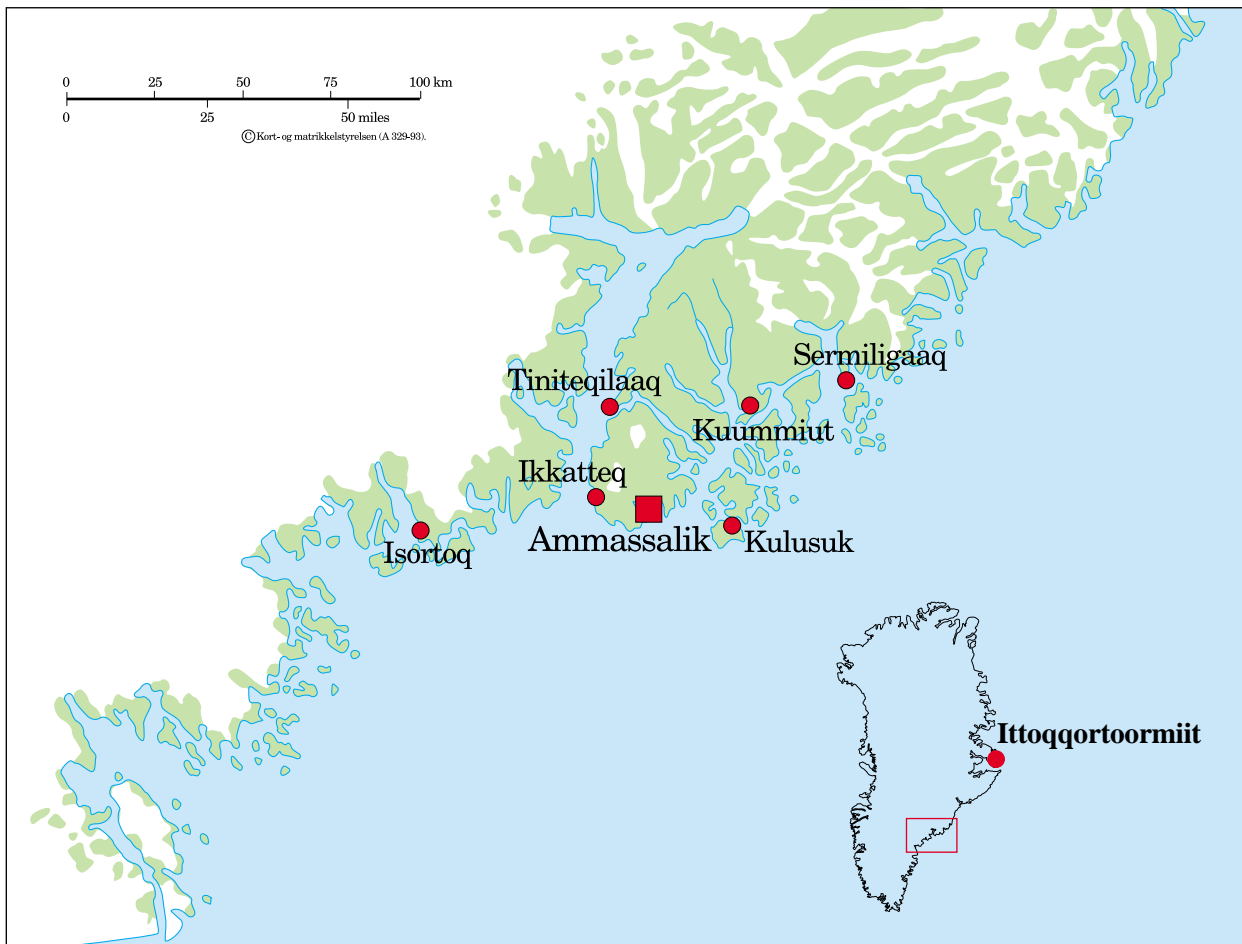
Dansk valuta er gyldigt betalingsmiddel. De mest almindelige kreditkort kan benyttes på posthuset (Dankort, Visa, Mastercard, Maestro, Plus, Cirrus) og boghandelen i Tasiilaq, hos Kulusuk Turist Station (Dankort, Visa, Mastercard) i Kulusuk og bygdebanken (Visa og Eurocard) i Ittoqqortoormiit.

Hvordan kommer jeg frem?

Kulusuk beflyves fra Kangerlussuaq på vestkysten (med forbindelse til det øvrige Grønland og Danmark) eller fra Island. Ammassalik nås fra Kulusuk med helikopter eller båd/hundslæde. Ittoqqortoormiit beflyves direkte fra Reykjavik eller via Kulusuk fra Kangerlussuaq eller Reykjavik med fly til Nerlerit Inaat/Constable Pynt. Herfra videre til Ittoqqortoormiit med helikopter.

Gør drømmen til virkelighed...

Kontakt det lokale turistkontor eller start allerede nu eventyret på
www.visitgreenland.com

Ammassalik/Tasiilaq og Kulusuk:

Ammassalik Tourist Office, Box 112, DK-3913 Ammassalik, Tel.: +299 98 15 43, Fax: +299 98 12 43, gatetogl@ammkom.ki.gl

Ittoqqortoormiit:

Ittoqqortoormiit Kommune, Box 505, DK-3980 Ittoqqortoormiit, Tel.: +299 99 10 77, Fax: +299 99 10 74